

Ефективність лікування тварин першої дослідної групи була найвищою – в усіх тварин клінічні ознаки захворювання не відмічали через 2–5 діб після початку лікування.

Після застосування спринцювань розчином препарату „Біо-Плюс” на наступну добу кількість гнійних виділень збільшилася у трьох (75 %) із чотирьох дослідних тварин. Проте в подальшому відмітили їх поступове зменшення та зміну характеру ексудату з гнійного на слизовий. Повну відсутність симптомів вагініту на 5-ту добу відмічали в усіх чотирьох тварин. У однієї тварини через дві доби після початку лікування діагностували дерматит в ділянці статевих губ. Тому додатково використовували мазь „Фторокорт”.

Отже, отримані нами результати експериментальних досліджень підтверджують високу терапевтичну ефективність запропонованих комплексних схем лікування сук хворих на вестибуловагініт та дають підставу для широкого застосування їх у системі заходів боротьби з патологією репродуктивних органів у недужих тварин.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Карпов В.А. Гинекология мелких домашних животных. М.: Росагропромиздат, 1999. 289 с.
2. Омельяненко С.П. Розповсюдження акушерських і гінекологічних захворювань сук і кішок та їх лікування. Науковий вісник Національного аграрного університету. 2011. Вип. 42. С. 14–18.
3. Рябуха Л.А. Применение лазерной терапии при лечении гинекологических патологий у сук. Материалы 37-й международной научно-практической конференции Костромской ГСХА. Кострома, 2015. С. 147–149.
4. Huhtaniemi I. Perspective: Male Reproduction. Endocrinology. 2001. Vol. 142, № 6. P. 2178 – 2183.
5. Romagnoli S.E.A and Johnson,S.O. Vulvar discharge. In small animal medicine (ed). D.G.Allen. The Veterinary Annual. 2013. P. 774–775.

УДК: 619:618.14-02/.7:636.2

КУРАЧАНСЬКИЙ В.О., магістрант

Науковий керівник – **ОРДІН Ю.М.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

yuriy.ordin@btsau.edu.ua

СУБІНВОЛЮЦІЯ МАТКИ У КОРІВ (ПОШИРЕННЯ, ЕТІОЛОГІЯ, ДІАГНОСТИКА, ПРОФІЛАКТИКА)

Проведені нами експериментальні дослідження дають підставу стверджувати, що за неповноцінної годівлі, надмірної експлуатації, недоліків утримання, відсутності інсоляції, порушення параметрів мікроклімату та ряду техногенних чинників у корів молочного напрямку розвивається масове порушення обміну речовин, прояв клінічної остеодистрофії, що у свою чергу призводить до оксидантного стану. Апробовані нами методи профілактики субінволюції та метриту шляхом введення різних препаратів антиоксидантної дії коровам з клінічними ознаками остеодистрофії, маститу, кульгавості та ожирінням за 60–45 днів до передбачуваних родів на початку сухостою зменшують частоту прояву акушерської патології, але не забезпечують 100 %-вий лікувально-профілактичний ефект, тому цей факт необхідно враховувати у подальшому за розроблення методів профілактики.

Ключові слова: анафродизія, неплідність, репродукція, субінволюція матки, лохії.

Вдала профілактика гострої післяродової субінволюції і атонії матки у корів за повідомлень ряду науковців [1–3] можливе лише услід встановлення механізмів ушкодження гомеостазу за наведеної патології. На жаль, в даний час в наявності є поодинокі роботи, в яких при діагностиці хвороби і проведенні курсу лікування досліджували лиш клінічні і метаболічні здвиги в організмі корів. Проведення подібних досліджень необхідне для своєчасної і ефективною метапрофілактики і обґрунтованої терапії післяродових недуг. Виходячи з наведеного, а також, у зв'язку чисельними порушеннями в організмі корів, захворівших субінволюцією геніталій, застосування засобів, що відносяться до одного виду дії, недоцільні. Як правило, використання одного методу або засобу -(препарату) за даних численних літературних джерел [3–7], не забезпечує за короткий термін одужання тварини.

Тому метапрофілактична і лікувальна робота має бути комплексною, направленою на стимуляцію захисних адаптивних сил організму, евакуацію з порожнини матки лохій, активації скорочувальної функції гладеньких м'язів матки, стимуляцію регенеративних процесів у слизових оболонках.

В якості базового компоненту за комплексній терапії, згідно повідомлень [4, 8, 9], доцільно застосовувати патогенетичну терапію, так як головним у механізмі дії новокаїну є його антипарабіотичний ефект, у результаті якого відновлюється трофіка тканин враженого органу, підвищується опірність організму, поновляється тонус нервової системи та приходиться у звичайний фізіологічний стан обмін речовин.

Пошук нових ефективних методів і засобів терапії, за даних повідомлень ряду експериментаторів [7, 10, 11], проводиться у напрямку простоти виконання, зменшення частоти маніпуляцій та термінів лікування.

З метою профілактики післяродових ускладнень, з подачі ряду літературних джерел [2, 6, 11], в період запуску і після отелу потрібно вводити засоби загально – біологічної дії і полівітаміни, мікро-біогенні елементи. Вони здійснюють активізуючий і стимулюючий вплив, різко знижують у родиль кількість післяродових ускладнень.

Отже, за даних ряду літературних повідомлень [5, 10], тварини хворі на гостру післяродову субінволюцію геніталій потребують серйозного лікування та ретельної профілактики. З цією метою рекомендовано [6, 9, 11] чимало методів етіотропної і патогенетичної терапії, але перевага надається згідно численних джерел літератури [3, 5, 8, 11] – патогенетичним, спрямованим на використання фізіологічних можливостей організму в боротьбі з патологічними чинниками та відновлення порушених функціонувань органів хворої самки.

Беручи за основу нами наведене у літературному огляді, метою роботи було – вивчити ефективність профілактики затримки посліду, післяродового метриту і неплідності корів препаратами селену органічного і неорганічного походження.

В процесі роботи в умовах ПСП „Україна” проведено дослідження порівняльного характеру різних схем профілактики післяродових патологій. За принципом пар-аналогів було сформовано 3 групи тварин: у першій дослідній групі на 20 коровах вивчали ефективність профілактичної дії – селеновмістних дріжджів Sel-Plex шляхом щоденного згодовування 5 г препарату (5 мг селену) разом з концентрованими кормами; 20 коровам другої групи, в перші 15 днів сухостою, вводили одноразово внутрішньом'язово в дозі 25 мл препарат Visel (25 мг натрію селеніту і 1250 МО вітаміну Е). Контрольній групі препарати не вводили.

У наступному реєстрували перебіг родів, післяродового періоду, статеву циклічність і заплідненість протягом 90 днів після родів (табл. 1).

Таблиця 1 – Профілактична ефективність різних препаратів селену, введених під час сухостою

Препарати	Тварин у досліді	Перебіг родів				Перебіг післяродового періоду			
		Фізіологічний		Затримка посліду		Субінволюція матки		Метрит	
		n	%	n	%	n	%	n	%
Sel-Plex	20	12	60,0	8	40,0	9	45,0	4	20,0
Visel	20	10	50,0	10	50,0	10	50,0	6	30,0
Контроль	15	6	40,9	9	59,1	11	73,3	7	48,5

З даних наведених у табл. 1 очевидно, що при гіподинамії та порушенні обміну речовин у корів контрольної групи реєструвалися затримання посліду та метрит у – 59,1 та 48,5 % тварин відповідно. Під впливом різних методів профілактики (перша і друга дослідні групи) частота виникнення патологій родів зменшувалася на 19,1 і 9,1 %, субінволюції матки на 28,3 і 23,3 та метриту – на 28,5 і 15,5 % відповідно. У першій дослідній групі, де застосовували Сел-Плекс профілактичний ефект виявився найкращим, що ми пояснюємо дією препарату на покращення обміну речовин, попередженням оксидації організму та підвищенням резистентності тканин матки і плаценти.

Найкраща реалізація відтворної функції була у першій дослідній групі корів: за 90-денний термін спостереження після родів запліднилося 75 % тварин, при 35 днях неплідності на тварину; інтервал від отелу до запліднення був меншим на 31 день у порівнянні з контрольною групою тварин, а у другій наближалася до результатів, одержаних у першій дослідній групі. Показник кількості осіменів на одне запліднення (індекс осіменіння) був найменшим у першій дослідній групі корів (1,3).

Отже, у першій та другій дослідних групах корів покращення відтворної функції відбулося як за рахунок профілактики анафродизії, так і внаслідок підвищення заплідненості.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Науменко І.И. Роль ендокринного компонента в патогенезе субінволюции матки у крупного рогатого скота: автореф. дис. ... канд. вет. наук. 16.00.07. ВНИИ незаразных болезней жив-х. Воронеж, 1989. 16 с.
2. Ордін Ю.М. Вивчення і корекція перебігу родів та інволюції статевих органів у корів у зв'язку з їх клініко-фізіологічним станом під час сухостою: дис. ... канд. вет. наук: 16.00.07. Біла Церква, 1999. 155 с.
3. Яблонский В.А., Пригара В.В. Неспецифическая реактивность организма коров при отеле. Ветеринария. 2006. № 10. С. 59–61.
4. Кононский О.И. Биохимия тварин: підручник. 2-ге видавн., переробл. і доповнене. К.: Вища школа, 2006. С. 280–288.
5. Нежданов А.Г. Послеродовая инволюция половых органов у коров. Ветеринария. 2003. № 2. С. 48–51.
6. Харута Г.Г., Краевський А.Й. Системний аналіз показників крові за прогнозування відтворної функції корів. Вісник аграрної науки. 2004. № 4. С. 43–49.
7. Сидоров И.В., Костромитинов Н.А. Роль биооксидантов в обменных процессах в организме животных. Ветеринария. 2003. № 10. С. 42–46.
8. Куртяк Б.М., Янович В.Г. Жиророзчинні вітаміни у ветеринарній медицині і тваринництві. Львів: Тріада плюс, 2004. 426 с.
9. Нежданов А.Г., Беляев В.И., Лысенко С.И. Селеносодержащие препараты для профилактики болезней половых органов. Ветеринария, 2005. № 5. С. 32–34.
10. Halliwell A.B., Gutteridge J. M. Free radicals in biology and medicine. 2nd ed. Clarendon: Oxford University Press, 2008. P. 2–80.
11. Davies K. J. A., Ursini F. The oxygen paradox. Padova: CLEUP University Press, 2011. 287 p.

УДК: 636.2.09:618.14-002

ЛАЗАРЧУК Д. А., магістрант

Науковий керівник – **ОРДІН Ю. М.,** канд. вет. наук
Білоцерківський національний аграрний університет
yuriy.ordin@btsau.edu.ua

СУБКЛІНІЧНИЙ МЕТРИТ У ВИСОКОПРОДУКТИВНИХ КОРІВ (ЕТІОЛОГІЯ, ПАТОГЕНЕЗ, ДІАГНОСТИКА ТА ЛІКУВАННЯ)

Проведені дослідження показали незаперечність того факту, що статевий апарат не лише у здорової, а й у хворої самки не є автономним і його функції знаходяться у тісному взаємозв'язку з функціями залоз внутрішньої секреції, центральної і вегетативної нервової системи. За розроблення методики лікування необхідно враховувати всі особливості патогенезу захворювання і морфо-функціональні зміни в статевому апараті. Вивчення показників функції відтворення у корів після застосування різних методів терапії провели на